

A door het jaar 12

M. Assumpta

25 juni 2023

Eerste lezing: (Jer. 20, 10-13)

Uit de profeet Jeremia

Jeremia sprak:

“Ik hoor de mensen over mij fluisteren.

Ze zeggen: 'Daar heb je hem weer met al zijn rampen!

Kom, verzin iets om hem te kunnen aanhouden!'

Zelfs mijn vrienden willen dat het verkeerd met me afloopt.

Ze zeggen: 'We laten hem in de val lopen.

Dan kunnen we hem overheersen, en het hem betaald zetten dat hij het altijd heeft over slechte tijden.”

Maar Jeremia richtte zich dan tot God.

Hij bad: “Jij, Heer, Jij bent machtig in de strijd.

En je staat aan mijn kant.

Zij die mij ten val willen brengen, zullen het niet halen.

Ze zullen voor schut komen te staan,

geen van hun plannen zullen slagen.

En er komt eeuwige schande over hen.

Immers, jij hebt inzicht in de plannen van de mensen.

En zult mij laten zien hoe je hen de weg verspert.

Ik vertrouw er op dat jij voor me zult opkomen.”

En tot zijn toehoorders zei hij:

“Zingt voor de Heer, zingt een lied van lof,

Want Hij redt onschuldige mensen uit de macht van boosdoeners.”

Tweede lezing (Rom 5,12-15)

Uit de brief van de apostel Paulus aan de christenen van Rome

Zusters en broeders,

Het kwade is in de wereld gekomen door één mens, Adam.

En dat kwaad heeft ook de dood met zich gebracht.

Alle mensen moeten sterven, omdat alle mensen ook het kwade doen.

Zolang echter de wet van Mozes nog niet bestond, kon men eigenlijk niet gestraft worden voor zijn fouten.

En toch heeft de dood ook toen reeds over de wereld geregeerd.

Ook de mensen, die niet dezelfde fouten hadden gemaakt als Adam, moesten de dood ondergaan.

Maar tegenover Adam staat een andere mens, iemand die niet ongehoorzaam is geweest aan God.

En door die mens is gebleken dat Gods genade groter is dan alle fouten, die mensen

begaan.

Door één mens is de dood in de wereld gekomen.
maar door één andere mens, Jezus Christus,
die door God aan de mensen werd gegeven,
is vrijspraak en genade over de wereld gekomen.

Evangelie:

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs (Mt 10,26-33)

Toen Jezus zijn apostelen uitzond zei Hij hen:

Wees niet bang voor de mensen.

Want niets is toegedekt dat niet aan het licht zal komen,
en niets is verborgen dat niet bekend zal worden.

Wat Ik jullie zeg in het donker, geef dat maar door in het licht.

Wat jullie in het oor gefluisterd krijgen,
verkondig dat vanaf de daken.

Wees niet bang voor hen die het lichaam doden,
maar de ziel niet kunnen raken.

Twee mussen kosten toch maar één stuiver?

En daarvan zal er niet één op de grond vallen zonder jullie Vader.

Bij jullie zijn zelfs alle haren op jullie hoofd geteld.

Weest dus niet bang.

Jullie zijn toch meer waard dan een hele zwerm mussen.

Als iemand partij kiest voor Mij bij de mensen,
zal ook Ik partij kiezen voor hem bij mijn Vader in de hemel.

Maar wie tegen de mensen zegt dat hij mij niet kent,
die zal Ik ook niet kennen als ik bij mijn Vader kom.

Homilie

Z en B,

Ik zou graag even inzoemen op het volgende zinnetje uit het evangelie: *Twee mussen kosten toch maar één stuiver? En daarvan zal er niet één op de grond vallen zonder jullie Vader.*

De taalkundigen onder jullie zullen wellicht zeggen: dat is geen goed Nederlands 'op de grond vallen zonder de vader'. Daar ontbreekt toch iets aan.

En de bijbelkenners zullen ook opmerken: dat klopt niet. Moet het niet zijn 'Niet één zal op de grond vallen zonder dat de Vader het wil'.

Want in de officiële vertaling, die in de kerken wordt voorgelezen, staat het zo.

Slechte punten dus voor deze hertaling, zou je denken.

Maar nee: ik heb nagekeken hoe het staat in de oorspronkelijke tekst, in het Grieks dus.

En daar staat: *anew toe Patros humoon*. En dat is letterlijk vertaald: *zonder jullie vader*.

Maar dan is natuurlijk de vraag: hoe moeten we dat begrijpen?

En in de verschillende bijbelvertalingen, ook Franse en Engelse, vind je twee mogelijke aanvullingen.

De ene zeggen – zoals de officiële liturgische versie – ‘zonder dat de Vader het wil’. Maar de anderen – en die maken de meerderheid uit – vullen aan met ‘zonder dat de vader het opmerkt’.

Nu zullen jullie misschien denken: ‘komt dat nu zo nauw? Zoek je geen spijkers op laag water.’

Eigenlijk niet.

Want achter die twee versies steekt een totaal verschillend godsbeeld.

Als je beweert dat geen mus op de grond valt zonder dat de Vader het *wil*, dan ga je ervan uit dat God beslist over leven en dood. En dan zou het dus zijn wil zijn als iemand sterft. Zou het dan zijn wil zijn dat die 700 bootvluchtelingen verdronken zijn voor de Griekse kust?

Dat kan toch niet. Dat is toch helemaal in tegenspraak met wat Jezus zegde: God is een barmhartige vader.

En dan doen de vertalingen, die zeggen ‘*geen mus valt op de grond zonder dat de Vader ervan weet, zonder dat de Vader het gezien heeft*’, beter recht aan de God waar Jezus naar verwees: een barmhartige God, een barmhartige vader.

Als er iets gebeurt met één van zijn schepselen, dan heeft hij het gezien, en heeft hij ermee te doen.

Verleden jaar was ik op vakantie in de Noord Nederlandse stad Groningen, en bezocht de hoofdkerk, de Martinikerk.

Wat mij daar het meest heeft getroffen waren vijf prachtige schilderijen in de kooromgang.

Ze zijn van de hand van een jonge kunstschilder, Egbert Moddermans.

Ze maken deel uit van een project van het kerkbestuur om er de zeven werken van barmhartigheid uit te beelden.

Vijf zijn reeds klaar, maar twee ontbreken nog: de hongerigen spijzen en de naakten kleden.

De schilder gebruikt telkens een Bijbels verhaal.

Voor de vreemden herbergen: Jozef en Maria op zoek naar onderkomen.

Voor de dorstigen laven: de barmhartige Samaritaan.

Voor de gevangenen bezoeken: Petrus in de gevangenis.

Voor de zieken verzorgen: vier mannen die hun zieke vriend tot bij Jezus brengen.

Voor de doden begraven: de weduwe van Naïm wiens zoon begraven wordt.

Het zijn gewone mensen van Groningen zelf, die hij model heeft laten staan, heel herkenbaar.

Maar de grootste sterkte van het geheel is wel de indringende blik waarmee iemand uit het tafereel je aankijkt.

De schilder zegt hiervan: het oogcontact is het sterkste contact tussen mensen. Het gaat om zien en gezien worden.

Iemand in de ogen kijken is niet vrijblijvend.

Er zit een vraag in: 'heb je het gezien?', maar er zit ook een appèl in: 'laat je je raken?'

In de blikken van de geschilderde figuren gaat het over barmhartigheid.

Ze kijken je aan en vragen je: heb je het gezien dat wij niet hebben weggekeken van de nood van anderen, dat wij ons hart hebben laten spreken?

Maar terzelfdertijd vragen ze: en wat met jou? Raakt het je als je iemand ontmoet, die het moeilijk heeft? Reik je die de hand, of kijk je van hem/haar weg?

Op die manier slaagt Egbert Modderman er wonderwel in Gods barmhartigheid in beeld te brengen.

Als een uitnodiging om te zien wat het betekent: geen mus zal neervallen zonder dat God het gezien heeft.

Maar ook als een oproep: wees ook jij barmhartig, zoals de hemelde vader barmhartig is.

Een boeiend gesprek over de werken van Barmhartigheid van Egbert Modderman met theoloog Stephan Van Erp, kun je bekijken en beluisteren via deze link:

<https://youtu.be/OJYjcBAUxhY>

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.